

JUBILEJI

PROF. BOGOMIR STUPAN – DEVETDESETLETNIK

Jubilant, ki ga moremo še skoraj vsak dan videti na njegovih poteh v mestnem središču, pripada generaciji slovenskih zgodovinarjev in intelektualcev široke razgledanosti, neprestane v družbeno, kulturno in razmišljajočo sfero vpete dejavnosti, zveste svojim pogledom na svet in kritične do vsega okoli sebe.

Bogomir Stupan se je rodil uslužbenki družini 24. septembra 1902 v Celju. Osnovno šolo (1908–1913) in klasično gimnazijo (1913–1921) je obiskoval v Mariboru. Na filozofski fakulteti v Ljubljani je študiral zgodovino in zemljepis, diplomiral leta 1926 in bil študentski kolega mnogih pozneje eminentnih slovenskih zgodovinarjev. Posebej se je poglobljal v klasično nemško in marksistično filozofijo in pozneje, tudi po službeni dolžnosti, v pedagoško problematiko. V letu 1955 je kot štipendist UNESCO obiskal Anglijo, Dansko in Švedsko ter proučeval tamkajšnjo šolsko organizacijo in pouk družbenih predmetov. Danes nestor slovenskih zgodovinarjev je bil odličen šolnik, dober publicist in uspešen javni delavec.

Po diplomi je skoraj poldrugo desetletje služboval na realni gimnaziji v Mariboru. Sredi aprila 1941 ga je nemški okupator z družino izgnal v Srbijo, kjer je poučeval razne predmete na gimnaziji v Prokuplju in Knjaževcu. Ko se je vrnil iz izgnanstva, je nadaljeval s profesuro na učiteljski in klasični gimnaziji, kjer je eno šolsko leto tudi direktoroval (1948/49). Od tam je bil namreč premeščen v Ljubljano na ministrstvo za prosveto LRS in bil poslej do upokojitve v šolski upravni službi. Bil je republiški inšpektor za zgodovino do 1954, nato vodja za splošne izobraževalne šole do 1960 in končno samostojni svetnik na sekretariatu za prosveto in kulturo. Svoja pedagoška spoznanja je v letih 1960–76 posredoval študentom kot honorarni predavatelj za specialno metodiko pouka zgodovine na filozofski fakulteti v Ljubljani.

Pisal je o šolskih vprašanjih, reformi obvezne šole, obsegu in vsebini pouka zgodovine in metodoloških problemih pouka ter objavljaj v Pedagoškem delavcu (1954), Zborniku dokumentarnega gradiva o reformi obvezne šole I–II, Ljubljana 1955/56, Historijskem pregledu, zveznem časopisu za pouk zgodovine (1957) in Zgodovinskem časopisu (1963). Posebej naj tu navedemo prispevke *Problem izbire in razporeditve učne snovi pri pouku zgodovine*, *Problem obujma i izbora gradiva za nastavo povijesti* in *Problem zgodovinskega pouka na naših šolah* (ZČ 17, str. 93 sl.).

V Mariboru se je že zgodaj vključil v zelo živahno kulturno in družbeno življenje tega mesta. Deloval je v delavskem kulturnem društvu Svoboda in bil v njenem odboru vse do prepovedi delovanja. Pogosto je predaval na tečajih sindikalnih organizacij v Mariboru, Ptuj, Celju, Rušah in drugje. Kot tajnik in nato predsednik Ljudske univerze v Mariboru je poživel, razširil in poglobil njeno delovanje. Bil je dober šahist in od leta 1945 je predsedoval mariborskemu šahovskemu krožju. Umsko čil, kakor je, spremlja kraljevsko igro in se ji posveča še v teh visokih življenjskih letih. Po prihodu v Ljubljano je bil dolga leta požrtvovalen odbornik Zgodovinskega društva za Slovenijo in v letih 1963–76 član uredniškega odbora Zgodovinskega časopisa, osrednjega glasila slovenskih zgodovinarjev.

Zlasti v mariborskih letih je bil ploden pisec publicističnih člankov, ki so vključevali tudi zgodovinsko problematiko. Objavljaj jih je pod psevdonimom Ivan Klicár zlasti v Koledarjih Cankarjeve družbe v letih 1932–37; nekatere izmed sestavkov je cenzura tudi zaplenila. Poglavitni članki so bili npr. *Kristus in krščanstvo* (KČd 1932, str. 100 sl.), *Rojstvo industrijskega veka* (prav tam 1933, str. 58 sl.), *Imperializem* (prav tam 1934, str. 30 sl.), *Abesinija* (prav tam 1936, str. 93 sl.) in *Problem Japonske* (prav tam 1937, str. 64 sl.). Napisal je tudi več ocen in prikazov v mariborskem Časopisu za zgodovino in narodopisje (1935/38) ter v Zgodovinskem časopisu (1961, 1970).

Profesorju Bogomiru Stupanu izrekamo prirčno zahvalo za vse, kar je storil za ohranitev nivoja slovenskega šolstva, in posebej za nesebično delo v Zgodovinskem društvu za Slovenijo in njegovem glasilu Zgodovinskem časopisu. Hkrati pa mu ob visokem življenjskem jubileju želimo, da bi ga še pogosto in dolgo srečevali na nadaljnji življenjski poti.